

Taiteella ja Porin kaupungilla on muutama yhdistävä tekijä: kummatkin ovat köyhiä ja unohdettuja, yhteiskunnan hylkiöitä, tarpeettomia ja juhlapuheissa sivuttuja hyvän ja pahan objekteja. Ei olekaan sattumaa, että juuri Poriin, jossa asuntojen hinnat ovat naurettavan alhaalla ja ensimmäinen lama ei koskaan loppunut, on kehittynyt yksi kukkeimmista taidekulttuureista Suomessa. Se kulttuuri on juuri nyt uhattuna, sillä Galleria 3H+K:n vuokrasopimus tullaan purkamaan uudisrakentamisen tieltä ja porilainen kulttuuri-ikoni uhkaa joutua kodittomaksi.

NYTE ry:ssä toimineet gallerian perustajajäsenet ovat yksimielisen epävarmoja gallerian perustamisvuodesta. 80-luvun lopun sumussa toimintansa aloittanut galleria iH+K laajeni myöhemmin kolmioksi, jonka ympärille on 2000-luvulla kasautunut uusi sukupolvi innokkaita, ennakkoluulottomia ja sitoutuneita taiteilijoita. Lopputuloksena on syntynyt mm. Perf-festivaali, joka 2005 alkaen on koonnut Poriin kansainvälisen joukon mielenkiintoista taidetta. 2007 ensimmäistä kertaa järjestetyt Porin juhlatapahtumat ja joukko erillisiä tapahtumia, klubeja ja esityksiä koostavat festivaali- ja näyttelytoiminnan ohella gallerian ohjelmatarjonnan. T.E.H.D.A.S ry:n etiäisprojektina on Tampereen Telakalla järjestetty jo läjä Perfo!-klubeja, jotka kuuluvat performanssi- ja esitystaideklubien vakiintuneeseen kaartiin Lá-Bas:n, Fluxeen ja New Art Contact:n ohella Suomessa. 3H+K:n näyttelytoiminta on erityislaatuista siksi, että siitä koituu taiteilijalle noin kymmenen kertaa halvempi kustannus, kuin normaalista gallerianäyttelystä, vaikka kävijämäärä ja fasilitetit vastaavat mitä tahansa nykytaidegalleriaa.

Galleria 3H+K:sta ja sen ympärillä toimivista ihmisistä ja organisaatioista tekee ikonisia monien tekijöiden summa. Galleriatoiminta on viimeisen kymmenen vuoden aikana radikaalilla tavalla muuttanut Porin kulttuuritarjontaa tuoden vahvasti poikkitaiteellisen, riippumattoman ja avoimuudessaan edellä käyvän antinsa vanhojen instituutioiden ja omissa lajipoteroissaan työ-

tä tekevän vanhemman kaartin rinnalle. Perf-festivaalista on kehkeytnyt mielenkiintoisin kotimainen alan kausitapahtuma ja Porin juhlatapahtumista itseironinen vastapaino helsinkiläiselle korkeakulttuurituotantofestivaalimalille. Galleria 3H+K:n tapahtumat ovat usein tupaten täynnä, eikä meininki koostu toisiaan käyttävistä taiteilijapiireistä, vaan yleisö on sekalaista kulttuuriharrastajaa, joka yltyy suhteellisen usein jamittamaan aamuun asti. Yksi 3H+K:n vahvuus on aito poikkitaiteellisuus, sillä eri alojen kuvataiteilijat, performanssi- ja esitystaiteilijat, muusikot ja paikalliset moni osaajat taiteentutkijoista kriitikoihin ovat yhdistäneet galleriatoiminnassa voimansa. Gallerian mainetta on lisännyt T.E.H.D.A.S ry:n toteuttamat yhteisperformanssit ja -näyttelyt, joiden epähierarkkinen valmisteluprosessi ja pään räjäyttävä lopputulos hakevat vertailukohtia Cabaret Voltairesta tai Bauhaus:n bileiden performanseista.

Epähierarkkinen organisaatorakenne ja sujuva yhteistyö ovat olleet tärkeitä galleria 3H+K:n ympärillä toimivien tahojen menestystekijöitä. Monista taidetapahtumista ja taiteilijaryhmistä tuttu yhden ihmisen ympärillä pyörivä todellisuus ja omaa paikkaansa maailmassa puolustava yhteistyökyvytön aggressiivisuus ei ole vaivannut Porin ihmettä, joka on saanut kyteä ja kasvaa rauhassa rönsyillen. 3H+K:n galleriatyön lähtökohdat eivät ole olleet hankekulttuurin tyhjästi kolisevaa jargonia, jossa toiminta aloitetaan vasta, kun rahoitus on saatu kasaan ja hallintokulut ovat valtavat, vaan hitaasti itseään materialisoivassa elämäntavassa. Galleriaa pyörittävät taiteilijat ovat tehneet omaa taiteellista työtään vapaaehtoisen organisaatioyön rinnalla, mikä on ollut edellytys kansainvälisille yhteyksille ja pakon edessä marginaalirahoituksella pyörivälle hyvä-veli-sisar, tule ilmaiseksi meille esiintymään – tapahtumajärjestämälle.

Valtakulttuurin arvokeskustelu on kyllästetty innovaatio- ja luova-alkuisilla sanapareilla, joiden taustalta löytyy rakennemuutoksen pelossa kyyhöttävä tyhjiys. Ongelma ei sinänsä ole luovuuden ylistämisessä, vaan pyrkimyksissä käyttää luovuutta momenttina puristaa ihmisestä paras osaaminen pikutunneille asti. Lopputulos ei kontrolloidussa asetelmassa koskaan ole yllättävä, eikä siten erityisen luova, minkä vastapariesimerkiksi voi ottaa lapsen luonnollisen, luovan tilan. Lapsi on lähtökohtaisesti luova, jos hänen arkeaan ei ty pistetä ajanvietemahdollisuuksien luovuutta vastaan kääntäväksi valintapeliksi videonkatselun ja PS3:n välillä. Lapsi tarvitsee tyhjää tilaa, vapaata aikaa ja muutaman samanhenkisen ympärilleen. Lapsille juoksuleikki tyhjiässä taloissa tai metsissä ja pelloilla tuottaa tunteen elämännhallinnasta ja

vaikutusmahdollisuuksista. Taiteilijalle oma toimitila on lapsenkaltaisen inspiraation lähde ja ylimääräiset resurssit käytetään lähtökohdaisesti luovilla ja yhteisöä palvelevilla tavoilla. Tällä tavoin synnytetään kulttuuri, eli jotain mitä ihminen on arvojensa varaan itselleen ja yhteisölleen rakentanut. Tämä kulttuuri positiivisten konnotaatioidensa vuoksi kutsuu luokseen myös ulkopuolisia tekijöitä ja edistää usein laajemman piirin toimintaedellytyksiä.

Galleria 3H+k ja sen ihmiset ovat kovan paikan edessä. Kodittomien yhteisöjen elinkaari ei ole pitkä ja kysymys on monien tahojen kyvystä ymmärtää ja olla aloitteellisia. Helsingissä on mallikkaasti tuettu Oranssi ry:n toimintaa joko vuokraamalla tai myymällä sille nimelliseen hintaan kaupungin omistamia vanhoja kiinteistöjä, sillä yhdistyksen yleishyödyllinen toiminta on koettu lyhytjänteistä taloudellista hyötyä merkittävämmäksi. Kotimaisessa taidemaailmassa galleria 3H+K:n toimintaa voi verrata Pispalan nykytaiteen keskuksen, jonka toimintaa Tampereen kaupunki tukee merkittävästi. Mallikkaasti toimivan kulttuuritalon purkupäätöstä ei yksityisen omistajan tarvitse argumentoida kuin oman edun nimissä, mutta onneksi Porissa on kykyä ja halua ennemmin hioa, kuin heittää pois timanttinsa. Toivottavasti.